

INTERPELLATION

2013-06-05

Interpellation av Lennart Rohdin (-) om landstingets hantering av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

I det som idag är det politiskt-geografiska territoriet Sverige har det, ungefär så länge vi haft en statsbildning Sverige eller längre än så, levt nationella minoriteter sida vid sida med den svenska majoritetsbefolkningen och med en annan kultur och ett annat modersmål än majoritetsbefolkningens. I vissa delar av dagens Sverige är det svenska språket av betydligt senare datum än vissa av minoritetsspråken. De nationella minoriteterna har också i modern tid varit utsatta för både osynliggörande och förtryck och en hård försvenskningsspolitik.

Sedan år 2000 har Sverige erkänt att det i Sverige finns fem nationella minoriteter – judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar – och att det finns fem nationella minoritetsspråk. De fem minoritetsspråken är numera också erkända i Sveriges Språklag (2009:600).

Sedan 1 januari 2010 gäller också Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). Lagen gäller i hela landet och för alla fem nationella minoriteter. Det som avses är lagens §§ 3-5. Av dessa framgår att:

- förvaltningsmyndigheter ska vid behov informera de nationella minoriteterna på lämpligt sätt om deras rättigheter
- det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige
- barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt
- förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter i sådana frågor

Detta lagens *grundskydd* gäller i alla kommuner och landsting och för deras nämnder och styrelser i hela landet och för alla fem nationella minoriteter. Därutöver gäller i s k förvaltningsområden för finska, meänkieli och/eller samiska ytterligare rättigheter. Stockholms läns landsting ingår sedan 1 januari 2010 i förvaltningsområde för finska språket.

I Stockholms län bor i storleksordningen 215 000 sverigefinnar och närmare 50 000 invånare med rötter i de fyra övriga nationella minoriteterna. Det betyder att ungefär var åttonde invånare i länet och därmed också i landstinget har sina rötter i en eller flera av minoriteterna.

Landstingsstyrelsens ordförande fick i skrivelse den 16 juni 2009 information av regeringen om att Stockholms läns landsting berördes särskilt av den nya lagen. Först mer än ett år senare, den 12 oktober 2010 godkände landstingsfullmäktige en Åtgärdsplan avseende nationella minoriteter och rätten att använda minoritetsspråk (FÖRSLAG 2010:70). Av denna framgår att ”varje nämnd och styrelse ansvarar för att inom sitt verksamhetsområde vidta nödvändiga åtgärder så att lagens intentioner uppfylls.” Stockholms läns landsting erhåller varje år 250 000 kronor i statsbidrag för att täcka kostnader med anledning av landstinget ingår i förvaltningsområde för finska språket. Lagen (2009:724) är nu inne på sitt fjärde år.

Kunskapen om Sveriges nationella minoriteter och om den nationella minoritetspolitiken är alldeles för ofta på en väldigt låg nivå. Det är ett av skälen till att lagen trycker så starkt på behovet av samråd och en kontinuerlig dialog mellan förvaltningsmyndigheter och företrädare för de nationella minoriteterna. I t ex Norrbottens läns landsting har samråd ägt rum med samtliga minoriteter också på landstingsstyrelseordförandenivå. Förutsättningarna för samråd med var och en av de fem nationella minoriteterna är dessutom större i Stockholms län än på de flesta håll i landet, då det lever fler människor tillhörande minoriteterna här och att de är starkare organiserade här.

Bristen på kunskap gör också behovet av att utbilda och informera såväl förtroendevalda beslutsfattare som chefer och berörd personal mycket stort. I såväl Norrbottens läns landsting och Jämtlands läns landsting har t ex utbildning getts hela landstingsfullmäktige.

Som ett led i att i lagens syfte synliggöra de nationella minoriteterna har flera kommuner valt att med flaggning uppmärksamma de två dagar som internationellt fastställts som samernas nationaldag – den 6 februari – och romernas nationaldag – den 8 april – med de likaså internationellt fastställda flaggorna för de båda minoriteterna. Så gör sedan ett par år också t ex Länsstyrelsen i Stockholms län. Båda dessa dagar är numera upptagna i Svenska Akademiens kalender.

Minoritetsfrågorna kommer också in på andra håll i verksamheter som berör landstingen. I förarbetena till riksdagens beslut om regionala kulturplaner framhålls vikten av att de nationella minoriteternas kultur får ett utrymme i planerna. Stockholms läns landsting har emellertid ställt sig utanför arbete med regionala kulturplaner.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga ansvarigt landstingsråd:

1. Hur har landstingets olika nämnder och styrelser hanterat ansvaret att vidta nödvändiga åtgärder så att lagens intentioner uppfylls för var och en av de fem nationella minoriteterna?
2. Hur har landstingets nämnder och styrelser hanterat lagens krav på samråd med företrädare för var och en av de fem nationella minoriteterna?
3. Hur har landstingets nämnder och styrelser hanterat lagens krav på att informera om de nationella minoriteternas rättigheter?
4. Hur mycket av de sammanlagt 1 000 000 kronor landstinget hittills erhållit i särskilt statsbidrag har använts och till vad?
5. Hur har landstinget valt att synliggöra de fem nationella minoriteterna i sin verksamhet?

6. Vilka utbildningsinsatser har gjorts om de nationella minoriteterna och minoritetspolitiken riktade till förtroendevalda landstingspolitiker, chefer och berörd personal?
7. Hur tillgodoser landstinget de fem nationella minoriteternas kultur på annat sätt i avsaknad av regional kulturplan?
8. Hur följs landstingets åtgärdsplan upp och vilken redovisning sker till landstingsfullmäktige?

Lennart Rohdin